

Μητρ.Σερρών: “Μετάνοια σημαίνει καθαρισμός της συνειδήσεως μας”

[Μητροπολιτικό Έργο](#) / [Ι.Μ. Σερρών και Νιγρίτης](#)

Λόγος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Σερρών και Νιγρίτης κ.Θεολόγου επί τη εισόδω της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

«Ἀπό τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καί λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». (Μτ 4, 17).

Ἀγαπητοί μου χριστιανοί,

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί οὐρανίου Πατρός μας ὁδήγησε τά βήματά μας καί πάλιν στήν πλέον κατανυκτική καί ψυχωφελῇ περίοδο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας ἔτους, τήν Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ἡ ὁποία ὡς ζωηφόρος πηγή θείων εὐλογιῶν καί

χαρίτων ζωογονεῖ καὶ ἀγιάζει ὁλόκληρη τὴν ὑπαρξή μας. Κύριος σκοπὸς αὐτῆς τῆς εὐλογημένης χρονικῆς περιόδου εἶναι ἡ πνευματικὴ μας προετοιμασία, ὥστε “ψυχαῖς καθααῖς καὶ ἄρρυπώτοις χεῖλεσι” νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸν Νυμφίον Χριστόν, νὰ προσκυνήσουμε βιωματικῶς τὰ κοσμοσωτήρια πάθη Του καὶ τὸν ζωηφόρον Σταυρόν Του καὶ νὰ κοινωνήσουμε τῆς ἀτελεύτητου χαρᾶς τῆς ἀγίας καὶ λαμπροφόρου Ἀναστάσεώς Του, πού σηματοδοτεῖ καὶ τὴν ἰδικήν μας ἀνάσταση καὶ σωτηρία, ὡς μελῶν τοῦ παναγίου Σώματός Του, τῆς Ἐκκλησίας.

Κυρίαρχη θέση στὸν ἀγῶνα αὐτό, κατέχει ἡ μετάνοια, πού λειτουργεῖ ὡς ἀσφαλὴς ὁδοδείκτης χριστοζωῆς καὶ σωτηρίας. Τὸ κάλεσμα γιὰ μετάνοια πού ἀπευθύνεται στὸν καθένα μας προσωπικῶς ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Δεσπότη Χριστό (Μτθ. 4,17) χαρακτηρίζει τὸ ἥθος, τὸ κήρυγμα, τὴν λατρεία, τὴν ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τὸν προσανατολισμὸ ὁλοκληροῦ τῆς ζωῆς μας. Ἡ μετάνοια ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιο τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ προκοπῆς μας. Ἡ ἀληθὴς μετάνοια ὡς ὑπόθεσις καὶ ποιότητα συνολικῶς τοῦ βίου μας, κεφαλαιοποιεῖ, συγκρατεῖ, ἀσφαλίζει καὶ πολλαπλασιάζει στὴν ζωὴ μας τὴν σώζουσα χάρις τοῦ Θεοῦ.

Τί σημαίνει ὅμως μετάνοια; Ἄς ἀφήσουμε νὰ μᾶς τὸ διδάξει αὐθεντικὰ ὁ σοφὸς διδάσκαλος τῆς μοναχικῆς πολιτείας καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ὁσιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης, ὁ συγγραφεὺς τῆς οὐρανοδρόμου Κλίμακος.: «Μετάνοια σημαίνει ἀνανέωση τοῦ βαπτίσματος. Μετάνοια σημαίνει συμφωνία μὲ τὸν Θεὸ γιὰ μιὰ νέα ζωὴ. Μετάνοια σημαίνει σκέψις αὐτοκατακρίσεως καὶ μέριμνα γιὰ τὴν σωτηρία μας. Μετάνοια σημαίνει ἐλπίδα καὶ ἀποκήρυξις τῆς ἀπελπισίας. Μετάνοια σημαίνει συμφιλίωσις μὲ τὸν Κύριον μὲ ἔργα ἀρετῆς, ἀντίθετα πρὸς τὰ παραπτώματά μας. Μετάνοια σημαίνει καθαρισμὸς τῆς συνειδήσεώς μας. Μετάνοια σημαίνει ὑπομονὴ τῶν θλίψεων» (Κλίμαξ Ἰωάννου, λόγος 5ος).

Μέσα ἀπὸ τὴν μετάνοια ὁ ἀγωνιζόμενος χριστιανὸς μπορεῖ νὰ κρατᾷ ἐνεργὲς τίς βαπτισματικὲς του δωρεές, οἱ ὁποῖες τοῦ ἐξασφαλίζουν τὴν θεία υἱοθεσία, τὴν καινὴ ἐν Χριστῷ ζωὴ. Αὐτὴ ἡ ζωὴ εἶναι κυρίως καρδιακὸ βίωμα, ὅπου τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μᾶς πληροφορεῖ μυστικῶς, «ὅτι Ἀββᾶ ὁ Πατήρ» (Γαλ. 4,6), ὅτι δηλαδή ὁ Θεὸς εἶναι φιλόστοργος πατέρας μας καὶ ἐμεῖς γνήσια παιδιὰ Του. Ἡ μετάνοια εἶναι πρωτίστως Θεοῦ δῶρον καὶ ἀκολούθως γνώρισμα ἀρχοντικῆς καὶ νηφούσης καρδιᾶς πού τολμᾷ νὰ “βλέπῃ τὰ λάθη της” (ὁσιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος) καὶ θέλει νὰ σωθεῖ. Ἡ μετάνοια γεννᾷ στὴν καρδιά μας τὴν ζωντανὴ ἐλπίδα. Αὐτὴ μᾶς λυτρώνει ἀπὸ τὴν ἄβυσσον τῆς ἀπελπισίας καὶ τῆς ἀκηδίας, ὅπου ἐντέχνως μᾶς ὁδηγεῖ ὁ διάβολος. Ἰδού τί μᾶς συμβουλεύει τὸ χρυσὸ στόμα τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ θεῖος Ἰωάννης: «Κανεῖς νὰ μὴν ἀπελπίζεται γιὰ τὴν σωτηρία του. Εἶσαι τελώνης; Μπορεῖς νὰ γίνεις Εὐαγγελιστής. Εἶσαι βλάσφημος; Μπορεῖς νὰ γίνεις Ἀπόστολος. Εἶσαι ληστής; Μπορεῖς νὰ λεηλατήσεις τὸν παράδεισον. Δὲν ὑπάρχει καμία ἁμαρτία πού νὰ μὴν σβήνεται μὲ τὴν μετάνοια... Ἐχεις ἱατρό τὸν Χριστό ἀνώτερον ἀπὸ τὴν ἀρρώστια... ἔχεις ἱατρό πού μπορεῖ καὶ θέλει νὰ σέ θεραπεύσει» (Ἰωάννης ὁ

Χρυσόστομος Ε.Π.Ε. 28, 750 και 33, 444).

Οι καρποί τῆς μετανοίας εἶναι τὰ ἔργα τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν πού στολίζονται ἀπό τὴν ἀγία ταπείνωση, τὴν μητέρα ὅλων τῶν χριστιανικῶν ποιότητων, τὴν «θεϊκὴ σκέπη πού σκεπάζει τοὺς ὀφθαλμούς μας, γιὰ νὰ μὴν βλέπουμε τὰ κατορθώματά μας. Ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ» (Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος). Οἱ κόποι μας, τὰ δάκρυά μας, οἱ νηστεῖες, οἱ προσευχές, οἱ ἀγρυπνίες, οἱ ἐλεημοσύνες, θὰ πρέπει νὰ προσφέρονται στὸν Χριστό ὡς δείγματα τῆς ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεώς μας πρὸς Αὐτόν καὶ ὡς ἡ δική μας συμμετοχὴ στὴν ἐπιθυμία μας γιὰ σωτηρία. Ἡ μετάνοια λυτρώνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὰ ἀβάστακτα δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν καθιστᾷ κατὰ Χριστὸν ἐλεύθερο, ὄχι κυριαρχούμενο ἀλλὰ κυρίαρχο, ὄχι δέσμιο ἀλλὰ ἐλεύθερο, ὄχι νεκρὸ ἀλλὰ ἀληθῶς ἀναστημένο. Ὁ δρόμος γιὰ τὸν Παράδεισο περνᾷ μέσα ἀπὸ τὴν μετάνοια. Στὴν ἐποχὴ μας ὅμως ἡ ἀμετανοησία προβάλλεται ἀπὸ τὴν κοσμικὴ λογικὴ ὡς ἡ δέουσα καὶ ἀξιοπρεπὴς στάση ζωῆς. Συχνὰ ἀκοῦμε πρόσωπα αὐτάρεσκα νὰ δηλώνουν, πολλές φορές καὶ δημόσια, πὼς δὲν μετανιώνουν γιὰ τίποτα ἀπὸ ὅσα στὴ ζωὴ τους ἔχουν πράξει. Συμβαίνει ὅμως ἐξ' ἴσου συχνὰ νὰ πιστεύουμε, ὅτι ἔχουμε ἥθος μετανοίας, ἀλλὰ νὰ ἀπέχουμε πολὺ ἀπὸ αὐτὴν. Τοῦτο ὀφείλεται πρωτίστως στὴν δυσκολία μας νὰ διακρίνουμε τίς βαθύτερες αἰτίες τῶν πτώσεών μας. Αὐτό ὅμως εἶναι ἔργον ἑνὸς ἐμπείρου πνευματικοῦ. Προτάσσουμε στὴ ζωὴ μας τὴν δική μας «αὐτάρεσκη ἀλήθεια» καὶ ὄχι τὴν αἰώνια εὐαγγελικὴ ἀλήθεια, πού σώζει καὶ ἐλευθερώνει τὸν ἄνθρωπο. Ἄλλοτε πάλι προσεγγίζουμε τίς πτώσεις μας συναισθηματικά καὶ ἠθικιστικά. Ὅμως ἡ ἠθικιστικὴ προσέγγιση τῶν ἁμαρτημάτων, δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ προσφέρει μία πραγματικὴ θεραπεία ψυχῆς. Ἡ ἁμαρτία εἶναι μία βαθειὰ ὄντολογικὴ τραγωδία, οὐσιαστικὴ ἄρνηση τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ. Ἀγγίζει τὸν πυρήνα τῆς ὑπάρξεώς μας. Ἡ ἀληθὴς μετάνοια εἶναι πρωτίστως στάση ζωῆς πού ψηλαφᾶται καὶ γνωρίζεται ἐμπειρικὰ σὲ πρόσωπα. Στὸν τελῶνη καὶ στὸν ἄσωτο υἱό, στὴν ὁσία Μαρία τὴν Αἰγυπτία, στοὺς ἀποστόλους Πέτρο καὶ Παῦλο, στὸν ληστὴ πού σταυρώθηκε μετὰ τοῦ Κυρίου καὶ σὲ τόσες ἄλλες ἀγίες μορφές πού ἡ Ἐκκλησία τοποθετεῖ ἐνώπιόν μας καθημερινῶς, γιὰ νὰ γνωρίσουμε καὶ ἐμεῖς τό ποιόν, τό ἥθος καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀρετῆς.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Καθὼς ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἡμέρας εἰσερχόμεθα στό στάδιο τῶν πνευματικῶν ἀγωνισμάτων, ἅς ἀναλάβουμε προθύμως καὶ μέ χαρὰ τὴν πνευματικὴ πανοπλία τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος πού φωτίζει, θεραπεύει καὶ ἀγιάζει τὴν ζωὴ μας. Προορισμός μας σ' αὐτό τό ταξίδι εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ φιλεύσπλαγχνος Κύριος, φίλος, παρηγορητὴς καὶ ὁδηγός τῆς ζωῆς μας. Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια τονίζουν καὶ τὰ παρακάτω λόγια τοῦ μεγάλου ρώσου ὀρθοδόξου

λογοτέχνη, Θ. Ντοστογιέφσκι, τά ὅποῖα ἀξίζουν μεγάλης προσοχῆς: «Τίποτα μή φοβᾶσαι καί μή θλίβεσαι. Μιά καί μετανοεῖς, ὅλα θά στά συγχωρέσει ὁ Θεός. Μά κι οὔτε ὑπάρχει, οὔτε μπορεῖ νά γίνει στόν κόσμο τέτοιο κρίμα πού νά μήν τό συγχωρέσει ὁ Κύριος σέ ἐκεῖνον πού μετανοεῖ ἀληθινά. Μά κι οὔτε μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά κάνει ἕνα τόσο μεγάλο ἀμάρτημα πού θά μπορούσε νά ἐξαντλήσει τήν ἀστείρευτη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Φρόντισε μονάχα γιά τήν μετάνοια, γιά τήν ἀδιάκοπη μετάνοια κί ὅσο γιά τόν φόβο, διῶξε τον ἐντελῶς ἀπ' τήν καρδιά σου. Πίστευε πώς ὁ Θεός σέ ἀγαπάει τόσο πού ἐσύ οὔτε καί νά τό φαντασθεῖς δέν μπορεῖς. Σ' ἀγαπάει παρόλο πού ἀμάρτησες. Σ' ἀγαπάει μέσα στήν ἀμαρτία σου. Γιά ἕναν μετανοοῦντα στόν οὐρανό χαίρονται περισσότερο παρά γιά χίλιους ἀναμάρτητους, εἶπε ὁ Χριστός». Ὁ Κύριος μετά πάντων ἡμῶν.

Εὐλογημένη καί σωτήρια Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Καλή Ἀνάσταση!

Διάπυρος εὐχέτης ὅλων σας πρός τόν Κύριον

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ